

5. møde

Onsdag den 12. oktober 1977 kl. 13.00

Dagsorden:

1) Spørgsmål til ministrene.

2) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m. v.

(Lovforslag nr. L 6).

Meddelelser fra formanden:

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Medlemmer af folketinget Tove Jørgensen (DKP), Jørgen Jensen (DKP) og Freddy Madsen (DKP) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forbedring af bolig-, undervisnings- og beskæftigelsesforhold inden for åndssvageforsorgen.

(Beslutningsforslag nr. B 3).

Medlemmer af folketinget Glistrup (FP), Glensgård (FP), Jørgen Junior (FP) og Ernst Schmidt (FP) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en EF-hvidbog.

(Beslutningsforslag nr. B 4).

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Tove Jørgensen (DKP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forbedring af bolig-, undervisnings- og beskæftigelsesforhold inden for åndssvageforsorgen.

(Beslutningsforslag nr. B 3).

Jeg skal i øvrigt henvisne til de bemærkninger, der ledsager beslutningsforslaget.

Glistrup (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en EF-hvidbog.

(Beslutningsforslag nr. B. 4).

Jeg skal i øvrigt henvisne til de bemærkninger, der ledsager forslaget.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene:

1) Til ministeren for offentlige arbejder af:

Bertel Haarder (V):

»Hvilke foranstaltninger agter ministeren at træffe for at genoprette normal kørsel for S-tog og anden nærtrafik i hovedstadsområdet?«

(Spm. nr. 30).

Skriftlig begrundelse.

Ved starten af S-togslinien til Vallensbæk for nogle år siden indledtes en lang periode, hvor S-togstrafikken i hovedstadsområdet var uregelmæssig. Disse problemer var nogenlunde løst, da forlængelsen til Hundige og nu senest starten af Farum-linien på ny skabte store forsinkelser, aflysninger og andre uregelmæssigheder i S-togstrafikken. Ifølge dagspressen drejer det sig om signalfejl, andre elektroniske fejl i sikkerhedssystemet, maskinuheld, menneskelige fejl og i ganske enkelte tilfælde hærværk. Også kystbanen har i de samme perioder været ramt af uheld, men der synes derudover at være en tilbøjelighed til, at forsinkelser på S-togslinierne og aflyste tog også rammer den øvrige kollektive trafik i hovedstadsområdet gennem overbelastning og forsinkelser.

I en tid, hvor man ønsker at styrke den kollektive trafik og politisk og informationsmæssigt gør en indsats herfor, er det ekstra uheldigt, hvis titusinder af tidligere bilister skræmmes tilbage til vejtrafikken.

[Bertel Haarder]

I befolkningen er der en fornemmelse af, at DSB ligesom ikke har kræfter til at ordne nærtrafikken i hovedstadsområdet, fordi selskabet synes at være mere optaget af at drive hotel- og restaurationsvirksomhed, catering, landevejskroer og anden virksomhed, som egentlig er DSB uvedkommende, og som skattemidlerne ikke burde være anvendt til.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Mit svar på hr. Bertel Haarders spørgsmål er, at den københavnske S-togstrafik i en meget lang periode har kørt særdeles regelmæssigt, f. eks. har i perioden fra september sidste år til september i år mellem 98 og 99 af hver 100 S-tog været rettidige. De forsinkelser, der opstod på S-banerne efter køreplansskiftet den 25. september i år, skyldtes hovedsagelig problemer som følge af strømsvigt til sikringsanlæg. Disse problemer har ingen direkte forbindelse med etablering af S-togskørslen på Farumbanen og påregnes nu at være løst.

Derimod må det erkendes, at overholdelsen af køreplanen for regionaltogstrafikken i det storkøbenhavnske område i længere perioder har været mindre tilfredsstillende. En væsentlig årsag hertil er problemer med DSBs diesellokomotiver, der har en ret høj gennemsnitsalder, og det har givet sig udtryk i mange driftsstop under kørslen.

Dér vil jeg gerne føje til, at dette har noget at gøre med en besparelsesiver i dette folketing, som ikke mindst det parti, spørgeren repræsenterer, har medvirket til.

Betragter man statistikken over forsinkelserne i den storkøbenhavnske regionaltogetrafik for det sidste halve år, vil man se, at overholdelsen af køreplanen fra måned til måned er blevet bedre, og jeg vil gerne videre-sendende til spørgeren statistikken herover. Jeg kan dog føje til, at vi imidlertid ikke er tilfredse endnu, og at der fortsat arbejdes for at få nedbragt disse uheldige forsinkelser. Jeg kan sige, at DSB fra den 1. april i år har etableret en særlig organisation med henblik på lokalisering og løsning af disse forsinkelsesproblemer.

Så vil jeg gerne føje en ting til af mere principiel art. Jeg noterer mig, at spørgeren i sin begrundelse bl. a. skriver: »... selskabet (altså DSB) synes at være mere optaget af at

drive hotel- og restaurationsvirksomhed, catering, landevejskroer og anden virksomhed, som egentlig er DSB uvedkommende, og som skattemidlerne ikke burde være anvendt til.«

Det bevirker, at jeg gerne vil komme med den bemærkning, at der for et seriøst medlem af dette ting burde være en grænse for afsløring af sin uvidenhed om tingene. Det er ofte populært hos medlemmer af folketinget, der skal gøre sig bemærket, at lade embedsmænd og institutioner være skydeskive. Jeg bliver nødt til at gøre spørgeren opmærksom på, at der for det første ikke er tale om landevejskroer, og at der for det andet ikke er tale om skattemidler, men om en virksomhed, der længe har været etableret; de planer, der har været fremme, er af rent strukturel art og har ikke noget som helst at gøre med de ting, som her er blevet bemærket.

Jeg siger dette, fordi jeg som ansvarlig minister ikke synes, jeg skal finde mig i, at medlemmer af dette ting skal gøre sig bemærket på en sådan måde.

Bertel Haarder (V):

Jeg takker for svaret, for så vidt angår den københavnske nærtrafik, men jeg vil gerne sige, at der var en vis modstrid imellem det, som ministeren først sagde, og det, han sagde til sidst, for han henviste jo til, at det var et bevillingsspørgsmål, og at mit eget parti var medskyldigt i, at DSB ikke havde nok penge, så man kunne få ordnet disse ting, hvorefter han til sidst sagde, at der slet ikke er tale om skattemidler, og at det er en selvstændig virksomhed, som har indtægter og udgifter ligesom alle andre. De to ting harmonerer vistnok ikke, og derfor vil jeg gerne stille ministeren det tillægsspørgsmål, om ikke han er enig med mig i, at såfremt man skal betragte DSB som en selvstændig virksomhed, hvor det ikke er skattemidler, der tales om, er ministeren ansvarlig for, at man prioriterer opgaverne på den mest hensigtsmæssige måde, og at noget af det, der bør prioriteres allerhøjest, er, at der er en tilstrækkelig præcision, så at borgerne kan regne med, at de kan nå frem til deres mål med den kollektive trafik, så at de ikke falder tilbage til den uvanne at tage bilen eller anskaffe sig en bil.

Jeg vil spørge ministeren, om ikke han er enig med mig i det, og om ikke det er vigtigere end de polemiske betragtninger, som jeg

[Bertel Haarder]

indrømmer afsluttede mit spørgsmål, og som ministeren også afsluttede sit svar med.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Ole- sen):

Jeg kunne selvfølgelig godt have uddybet min besvarelse om dette med præcisionen. Det, jeg vil sige til hr. Bertel Haarder, er, at på trods af nedskårne rammer for både anlæg og drift gør DSB sig store anstrengelser for at leve op til deres forpligtelse til at befordre gods og passagerer.

Det, der er problemet, når det drejer sig om nærtrafikken, er, at der spormæssigt er en sammenblanding imellem regionaltrafikken og S-banetrafikken, og det vil igen sige, at når udslidte diesellokomotiver bryder sammen, får det indflydelse på S-banedriften. Det er ting, som DSB søger at få klaret, men stadig væk under den forudsætning, at de nedskårne driftsrammer skal overholdes.

Jeg håber, at jeg med dette tilføjende svar har fortalt hr. Bertel Haarder, at man selvfølgelig søger at leve op til det, der er det primære for DSB. Men jeg håber, at spørgeren forstår, at det ikke altid er lige let.

Bertel Haarder (V):

Jeg takker for den konstruktive holdning, der prægede især det sidste svar.

Svend Erik Hovmand (V):

Ministeren var inde på, at spørgsmålet om S-togstrafikkens forsinkelser i København har stor sammenhæng med spørgsmålet om regionaltogene i Københavnsområdet, og regionaltogene dækker jo også en større del af det sjællandske område. Det er formentlig ikke ministeren ubekendt, at der for så vidt angår regionaltogene, som dækker den resterende del af Sjælland, forbindelserne til Korsør og forbindelserne til den sydlige del af Sjælland og til Lolland-Falster, har været ganske betydelige forsinkelser i de seneste måneder. Det har endog været sådan, at to passagerer overvejer at stifte organisationer for at få udløsning for deres kritik og rejsepression mod ministeren i denne sag.

Det bringer mig til at spørge ministeren for det første: hvornår får vi den forbedring i form af nye diesellokomotiver, som ministeren taler om? For det andet: hvad gør man indtil da? Det er jo sådan, at det ikke alene

er spørgsmålet om nye lokomotiver, men at der også er andre årsager til forsinkelserne.

Jeg husker, at vi drøftede spørgsmålet i folketingets trafikudvalg. Jeg bad dér om at få en redegørelse for årsagen til forsinkelserne. Der var mange og forskelligartede årsager. Derfor synes jeg, det ville være berettiget, at vi i forbindelse med besvarelsen af dette spørgsmål får en afklaring af, dels hvornår de nye lokomotiver kommer, dels hvad man gør ved alle de andre problemer, og dels hvad man gør, indtil de nye lokomotiver kommer.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Ole- sen):

Jeg bliver nødt til at gentage for ligesom at bringe den rette sammenhæng frem i problemet over for hr. Svend Erik Hovmand – og jeg er overbevist om, at hr. Svend Erik Hovmand ved det – at når der har været tale om de beslutninger, der er truffet i folketinget om besparelser på de offentlige udgifter, har DSB været en af de institutioner, der har måttet holde hårdt for. Jeg ved også, at hr. Svend Erik Hovmand ikke har den opfattelse, at DSB ligefrem er begejstret for de problemer, de for øjeblikket slås med, tværtimod er det ingen hemmelighed, at det er et dagligt slæb med udslidt materiel, med pressio-ner fra den ene og fra den anden fløj for at leve op til de forventninger, folk har.

Der ligger nu en 5 års plan fra DSB; her er også anlægssiden og også spørgsmålet om eventuel elektrificering af visse hovedstrækninger inde i billedet, bl. a. også sydpå, hvilket igen har en sammenhæng med spørgsmålet, hvad næste generation af træklokomotiver skal være, hvor mange og hvornår.

Hr. Svend Erik Hovmand er et meget aktivt medlem af trafikudvalget, og jeg tror, at det bedste svar, jeg kan give, er, at der er nogle problemer, som vi bør diskutere mere indgående, end spørgetiden giver anledning til, og derfor har jeg for allerede længe siden talt med DSB, også med udvalgets formand, og jeg foreslår ganske simpelt, at vi ved et besøg på DSB tager det spørgsmål op og får det diskuteret også i tekniske enkeltheder, så at vi kan nå frem til et tilfredsstillende resultat ud fra de muligheder, de knappe ressourcer giver.

[Ministeren for offentlige arbejder]

Hermed sluttede spørgsmålet.

2) Til *miljøministeren* af:

Bolvig (RV):

»Vil ministeren drage omsorg for, at den af landvæsenskommissionen givne tilladelse til visse udretninger af sving i det snoede løb af Kongeåen stilles i bero, indtil den verserende fredningssag om Kongeåen og dens omgivelser er afgjort?«

(Spm. nr. 26).

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Sagen om fredning af en del af Kongeåen og dens omgivelser er rejst af fredningsplanudvalgene for Ribe og Sønderjyllands amter den 12. august 1975. Hovedformålet med fredningen er at bevare den historiske og landskabeligt meget smukke Kongeå og ådal. Ved fredningen tilstræbes at sikre et naturligt vandløbssystem, at bevare ådalens landskabelige karakter og på visse steder at åbne området for offentligheden.

Den i spørgsmålet nævnte landvæsenskommissionskendelse er afsagt den 15. september 1977. Efter kendelsen er der givet tilladelse til bl. a. bortgravning af en del indsnævringer i åen og til en kanalisering af vandløbet ved over længere strækninger at skabe ensartet bundbredde og ved at ændre brinkerne til skråninger.

Fredningssagen skal i sidste instans afgøres af overfredningsnævnet. Hvis overfredningsnævnets kendelse om bl. a. bevaring af åen og dens løb kommer i strid med landvæsenskommissionens kendelse, opstår spørgsmålet om, hvilken afgørelse der juridisk har fortrinsret.

Spørgsmålet er ikke helt afklaret, men fredningsstyrelsen og miljøstyrelsen finder, at overfredningsnævnets kendelse i en sag som den foreliggende må have fortrinsret, således som naturfredningsloven, miljøloven og vandløbsloven i dag er formuleret. Jeg er enig i denne vurdering.

Konsekvensen må derfor være, at der ikke, så længe fredningssagen verserer, må foretages noget, der kan hindre sagens gennemførelse.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at landvæsenskommissionens kendelse er gennemgået af fredningsstyrelsen. Fredningsstyrelsen finder, at de fysiske ændringer, som kendelsen åbner

mulighed for, er uforenelige med formålet med fredningen. Fredningsstyrelsen vil derfor indbringe landvæsenskommissionens kendelse for overlandvæsenskommissionen med påstand om, at landvæsenssagen stilles i bero, indtil fredningssagen er færdigbehandlet.

Bolvig (RV):

Det er ikke altid, ministre får ros i spørgetiden, derfor vil jeg gerne have lov til at rette en varm tak til ministeren for det svar, som jeg har modtaget. Ministeren har igen bekræftet, at dansk natur har en varm fortaler i ham.

Hermed sluttede spørgsmålet.

3) Til *ministeren for kulturelle anliggender* af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Vil ministeren overveje at indføre en ordning for medlemmer af sportsklubber, så idrætsudøvere er dækket mod økonomiske følger af uheld og ulykker, han/hun har pådraget sig under sport?«

(Spm. nr. 27).

Skriftlig begrundelse.

Der sker hvert år en række uheld under sportsudøvelser med påfølgende uarbejdsdygtighed. Et skøn over antallet af skader når så højt som 3.000 pr. år; af disse skader sker ca. 60 pct. under fodboldspil og mere end 10 pct. under håndbold.

Heldigvis får mange af disse uheld ikke alvorlige følger, men en del skader er så alvorlige, at den, der har været ude for uheldet, ikke kan arbejde i en kortere eller længere periode.

Arbejdsgiveren skal betale løn for ansatte i de første uger af en sygdomsperiode. Hidtil har det været de første 5 uger, som i kriseforliget blev nedsat til 3 uger.

For arbejdsgivere med mange ansatte vil den økonomiske risiko nok være overkommelig, men for mindre arbejdsgivere med en enkelt eller få ansatte kan det være en alvorlig belastning at skulle betale løn i de første 3 uger. Både den store og den lille arbejdsgiver føler, at det er urimeligt, at han skal betale.

Det må være muligt at finde en udvej for at gennemføre en ordning i betragtning af de

[Bernhard Baunsgaard]

store midler, der direkte og indirekte gives af det offentlige til sportsformål.

Det kan ikke være rimeligt at pålægge en bestemt gruppe i samfundet at betale for følgerne af andres sportsudøvelse.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Borgere i et moderne samfund har brug for motion, og det ligger jo også bag, når der gives så store tilskud fra det offentlige side til udøvelse af sport. Det er uundgåeligt, at der sker uheld, og det drejer sig desværre om ret mange. Der er en trykfejl i den skriftlige begrundelse, sådan som den foreligger i duplikeret tilstand, for det drejer sig ikke om 3.000 uheld om året, som der står dér, men skønnet siger, at det drejer sig om 300.000 uheld om året, altså ca. 1.000 om dagen. De fleste er heldigvis ikke alvorlige, men en del er det jo, og det har den virkning efter de regler, der gælder i dag, at det er arbejdsgiverne, der kommer til at betale omkostningerne for de uheld, der er så alvorlige, at de medfører sygdom. Det har hidtil været de første 5 uger, arbejdsgiverne skulle betale, nu er det efter augustforliget blevet til de første 3 uger. For en stor arbejdsgiver er det jo nok til at overse, men for en lille arbejdsgiver kan det være ganske overordentlig tyngende, og i begge tilfælde er det urimeligt, at det bliver pålagt en bestemt gruppe at betale omkostningerne ved en virksomhed, som vi ønsker skal ske – og »vi« er i dette forhold myndighederne, folketinget – nemlig sportsudøvelse.

Derfor spørger jeg: kan vi ikke finde en ordning, så de mennesker, der er medlemmer af sportsklubber, automatisk er forsikret på en eller anden måde, så det offentlige overtager ansvaret for at betale for uarbejdsdygtighed som følge af en sportsudøvelse, vi ønsker?

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Der ligger i spørgsmålet både en interesse for arbejdsgivere og i høj grad også en interesse for idrætsudøverne. Der er gjort mange forsøg fra den organiserede idræts side på at overtale medlemmerne til at forsikre sig mod uheld. For nogle år siden lykkedes det at etablere en særlig ordning med et af de store forsikringsselskaber, hvor det var både enkelt

og billigt at tegne en forsikring. Men trods megen propaganda for ordningen blev den en fiasko. De fleste idrætsudøvere forbinder tilsyneladende ikke deres idræt med nogen særlig risiko.

At frivillige forsikringsordninger hidtil ikke har været nogen succes, kunne naturligvis tale for, at man fra centralt hold greb ind og pålagde en form for forpligtelse. Som eksempel modtager det svenske riksidrottsförbund årligt på finansloven et beløb på omkring 1,5 mill. skr. til en kollektiv forsikring af idrætsudøverne.

Jeg er godt klar over, at det er en trykfejl med de 3.000, og at det skal være 300.000, men forholdet er vel nok, at 300.000 er nogenlunde 10 gange for højt, hvis der er tale om registrerede idrætsskader, og det er jo først og fremmest dem, man må tale om, for man kan jo ikke rigtig gøre op, hvor mange der sætter et plaster på et sår, som man har fået ved almindelig idrætsudøvelse.

Jeg kan nævne til belysning af de økonomiske konsekvenser, at produktionstab ved idrætsulykker, defineret som den bruttodag-løn, patienten oppebærer i sygdomsperioden, udgør et beløb af størrelsesordenen omkring 15 mill. kr. Arbejdsgivernes tab er nok væsentlig lavere, fordi omkring 15 pct. af de skaderamte har en længere sygdomsperiode end 3 uger.

Trods dette – og vi må da alle sammen sige, at det er et beklageligt produktionstab – kan der imidlertid være grund til at formode, at arbejdsgivernes nettogevinst ved, at de ansatte dyrker idræt, formentlig er mange gange større. Man kan nævne den sandsynlige reduktion af andre former for lidelser som følge af sunde motionsvaner og det forhold, at en veltrænet person på sit arbejde normalt vil være i stand til at gennemføre en større arbejdspræstation end en utrænet. Alene de seneste års store udvikling i firmaidrætten siger jo noget om arbejdsmarkedets behov for idrætten.

Jeg vil derfor foreløbig svare hr. Bernhard Baunsgaard, at det næppe ud fra et arbejdsgiversynspunkt er rimeligt at etablere en særordning for idrætten. Jeg tror ikke, at problemet er så stort, at det retfærdiggør et isoleret initiativ på idrætsområdet. Hvorfor skal netop idrætten, og kun den organiserede del, som næppe dækker meget mere end halvdelen af de aktive, udpeges som et sær-

[Ministeren for kulturelle anliggender]

ligt område for en offentlig forsikring af arbejdsgiverne, når der blot er tale om et enkelt blandt særdeles mange og ofte meget farligere områder for ulykker i befolkningens hverdag? Men jeg vil meget gerne være med til i samarbejde med idrætten at drøfte mulighederne for en kollektiv forsikringsordning for idrætsudøvere, således at den enkelte idrætsudøver i sin personlige situation lider mindst mulig økonomisk skade ved et uheld.

Til slut vil jeg bemærke, at vi også gerne vil være med til at påpege, at en mindre brutal udvikling af mange idrætsgrene, ikke mindst fodbold, håndbold og ishockey, ville kunne reducere skadernes antal ganske betydeligt.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil begynde med at sige tak for, at ministeren dog vil overveje det. Jeg tvivler selvfølgelig ikke om, at det generelt er til gavn for sportsudøverne at drive sport, og at man derigennem kan sige, at arbejdsgiveren indirekte får gavn af det, for så får han en bedre arbejdskraft. Men det rører ikke ved det fundamentale forhold, at her har hele samfundet – for det er jo ikke blot arbejdsgiverne – en interesse i, at borgerne er så sunde og raske som muligt, og vi er enige om, at sport er en af de ting, der beforder folkesundheden, og så siger man ikke desto mindre til en bestemt gruppe: men det er jer, der skal betale for det. Det er ikke rimeligt, og derfor mener og håber jeg, at de overvejelser, som ministeren vil gøre sig, trods alt vil resultere i, at man siger, at en af følgerne af, at samfundet anbefaler at drive sport, er, at man også påtager sig ansvaret for det. Vi skal jo hvert år nybevilge mange og store bidrag til sporten både i folkettinget og måske især i kommunerne og amterne. Jeg tror, at vi burde tage det op og sige, at næste gang må dette være en af de ting, vi afsætter penge til.

Jeg kan da også sige, at dette problem med sportsskader er et så alvorligt problem, at der bliver indkaldt her i november måned til et symposium, som det kaldes, om sportsskader, og det er specielt fodboldskader, der jo udgør 60 pct. af samtlige skader, der sker her. Et af foredragene vil netop handle om idrætsskadernes samfundsøkonomiske betydning. Jeg tror, det er rimeligt, at det offentli-

ge går ind her; så var der måske andre steder, hvor vi kunne være lidt tilbageholdende i vore sportspenge. Det er urimeligt at lade en enkelt samfundsgruppe bære den økonomiske belastning.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Jeg tror, det er vigtigt, at man kan gå ind ganske åbent i problemet, men jeg tror også, det i høj grad er vigtigt, at man er opmærksom på, hvilke konsekvensvirkninger det kan have over for andre grupper, som med lige så stor ret kunne komme og sige: skal vi så ikke også dække det ad den vej på disse områder? Men det er jo noget, man kan undersøge undervejs.

Pilgaard Andersen (FP):

Jeg hilser med tilfredshed, at ministeren vil overveje at gå med til en eller anden form for en kollektiv ordning, men der kan også være et andet problem. Der kan også være arbejdsgivere, der vægrer sig ved at tage ungarbejdere i arbejde, ud fra den betragtning at det er alt for farligt og forbundet med for store problemer. Vi ved, at det for sportsudøvere mange gange sker, at de efter lørdag-søndag har et par dage fri, eller rettere sagt, at de er blevet skadet lørdag-søndag, og det tager et par ekstra dage. Derfor kan der være arbejdsgivere, der vægrer sig ved at tage unge mennesker i deres brød. Jeg mener, det er et meget alvorligt problem med 150.000 arbejdsløse, hvoraf en stor del er ungarbejdere. Jeg mener, det er noget, der trænger sig meget, meget hårdt på, at få løst det problem, for jeg er bange for, at det er dér, noget af miseren ligger ved ungdomsarbejdsløsheden.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg gør opmærksom på, at vi manglede et spørgsmål til ministeren.

Pilgaard Andersen (FP):

Det, jeg gerne vil spørge ministeren om, er, om ikke ministeren mener, det er på tide, at vi får gjort noget ved det problem, og om ikke ministeren mener, at det er en af grundene til, at ungdomsarbejdsløsheden er så stor, som den er.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Jeg kan ikke helt lade være at minde om, at der også er arbejdsgivere, der vægrer sig ved at antage flere allerede under den gældende ordning for, hvor meget de skal betale i forhold til sygedage osv., og så kommer vi ind på en lang række refleksioner. Jeg har i og for sig tidligere svaret, at man kan undersøge sagen, men at man også skal være klar over, hvilke konsekvensvirkninger det kan få, når det smitter af på andre områder.

Hermed sluttede spørgsmålet.

4) Til ministeren for kulturelle anliggender af:

Arentoft (FP):

»Ministeren bedes oplyse, hvorvidt de danske problemer vedrørende de danske søfolks fjernsynsbetjening vil kunne klares ved en lov svarende til den i sommeren 1977 i Norge gennemførte.«

(Spm. nr. 33).

Skriftlig begrundelse.

Det norske forslag er tilsendt ministeren for kulturelle anliggender i brev af 15. august d. å. underskrevet af samtlige de søfarendes organisationer.

Arentoft (FP):

Desværre er der rent teknisk sket det, at der i den skriftlige begrundelse er faldet en citering af det norske lovforslag ud – det havde jeg indleveret samtidig med spørgsmålets indlevering til bureauet – og det gør, at mange slet ikke er klar over, hvad det norske forslag indebærer. Der er henvist til et brev, som kulturministeren har fået fra de søfarendes organisationer. Jeg vil derfor tillade mig at læse lovforslaget op – det er ganske kort – omsat til danske forhold.

Man kunne tænke sig at fremsætte et lovforslag lydende således:

»Forslag til midlertidig lov om kopiering af Danmarks radios udsendelser til brug i danske skibe.

§ 1: Ansatte i Danmarks radio kan ikke modsætte sig, at udsendelser i Danmarks radio/tv, hvori de har medvirket, bliver optaget på apparatur, som kan gengive udsendelsen om bord i danske skibe i udenrigsfart.

Optagelserne må kun afspilles for besætninger om bord i danske skibe i udenrigsfart.

Ministeren for kulturelle anliggender bebyrdes til at bestemme, at loven i første omgang skal gælde tilsvarende for udenlandske skibe, som disponeres af danske rederier, samt boreplatforme og lignende flydende indretninger, som ikke betragtes som skibe.

§ 2: Loven træder i kraft straks og gælder til udgangen af året 1981.«

Som bemærkninger til et sådant lovforslag kunne man skrive: »Lovforslaget fremsættes som et forslag til en midlertidig lov, der vil medføre, at Danmarks radios tv-udsendelser umiddelbart kan optages og udsendes til danske skibe i udenrigsfart straks efter lovens vedtagelse.«

Dette giver tid til at færdigbehandle spørgsmålet såvel i loven om ophavsret som ved revisionen af radiospredningsloven.

Det har jo vist sig, at samtlige politiske partier i folketinget er enige om, at det er urimeligt, at der ikke for længe siden er fundet en løsning på dette spørgsmål. Derfor er substansen i spørgsmålet: vil ministeren gøre noget konkret her og nu?

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Den norske lov, som hr. Arentoft omtaler i sit spørgsmål, og som blev oversat til dansk, om man så må sige, blev gennemført i juni måned dette år, og den går ud på, at ansatte i Norsk Rikskringkasting ikke kan modsætte sig, at et radio- eller fjernsynsprogram optages på bånd til afspilning for mandskabet om bord på norske skibe.

Men der er jo det, at den norske lov og en tilsvarende dansk lov ikke ville løse problemerne i forhold til de mange øvrige rettighedshavere ud over de ansatte i radioen, nemlig forfattere, komponister, billedkunstnere, udøvende kunstnere, filmproducenter osv., der også bidrager til programmerne. Under udarbejdelsen af det norske forslag overvejede det norske justitsministerium, om det var muligt at gennemføre en generel regel, der også omfattede de ikke ansatte programbidragsydere. Man nåede imidlertid til det resultat, at en sådan generel regel ikke burde søges gennemført, fordi den ville give problemer med hensyn til Norges forpligtel-

[Ministeren for kulturelle anliggender]

ser efter Bernerkonventionen, og et tilsvarende forhold ville også gælde for Danmark.

Altså: lige så lidt som den norske lov har løst problemet omkring fjernsynsbetjeningen af norske søfolk i Norge, vil en tilsvarende lov kunne gøre tilsvarende i Danmark.

Med hensyn til de danske bestræbelser på at søge tilvejebragt en generel aftalemæssig løsning af problemerne kan jeg henviser til, at jeg i forbindelse med behandlingen af lovforslaget om ophavsretslovens § 17 den 13. april i år oplyste det høje ting om, at der den 18. marts i år var opnået enighed mellem rettighedshavernes organisationer på den ene side og Danmarks radio og en forhandlingsdelegation fra Handelsflaadens Velfærdsraad på den anden side om et udkast til aftale. Aftalen gav mulighed for optagelse af 200 timer årligt af de danske fjernsynsprogrammer til distribution til skibene, imod at der blev givet rettighedshaverne et vederlag på 850 kr. årligt pr. skib. I forhold til de udgifter, der i øvrigt vil være forbundet med etablering af videogramtjenesten, må rettighedsvederlaget siges at være beskedent. Når aftalen var tiltrådt af parterne, ville handelsministeriet have kunnet søge finansudvalget om de nødvendige bevillinger til at sætte ordningen i gang.

Desværre blev aftaleudkastet forkastet af et flertal af medlemmerne i Handelsflaadens Velfærdsraad, der desuden har tilkendegivet, at man overhovedet ikke ønsker, at Handelsflaadens Velfærdsraad er med i nogen aftale. Et tilbud fra rettighedshavernes organisationer om nye forhandlinger blev derfor også afvist. Søfartsorganisationernes repræsentant i velfærdsrådet finder, at spørgsmålet om de søfarendes betjening med fjernsynsprogrammer må løses af Danmarks radio sådan, at søfolkene så vidt muligt får adgang til at se alle fjernsynsprogrammer.

Jeg skal ikke trætte tinget med en nærmere redegørelse for det seneste forhandlingsforløb, men blot sige, at jeg meget beklager den forsinkelse af spørgsmålets løsning, som den seneste udvikling har medført. For de søfolk, som gerne vil have de danske tv-programmer pr. bånd, er det vigtigste trods alt, at man kommer i gang så hurtigt som muligt. Jeg har derfor den 28. september haft et møde med repræsentanter for søfartsorganisationerne, og vi overvejer nu i ministeriet, hvordan vi bedst muligt og hurtigst muligt kan komme

videre med sagen. Disse overvejelser omfatter også den mulighed, at spørgsmålet tages op i forbindelse med revisionen af radioloven i indeværende folketingssamling.

Arentoft (FP):

Jeg vil gerne først takke ministeren, fordi han kom med oplysningen om, at han så sent som den 28. september har haft et møde med de søfarendes organisationer. Det betyder, at der er gang i sagen.

Nu nævnede ministeren, at man havde et aftaleudkast klar i marts, men at det er strandet af forskellige årsager. Der er altså gået over et halvt år, hvor der sådan set ikke er sket noget.

Ministeren nævnede til at begynde med, at man ikke i alle tilfælde kan sammenligne dansk og norsk lov. Det er jeg da ikke i tvivl om er fuldstændig rigtigt, men jeg mener, at et lovforslag à la det norske, hvor det altså drejer sig om de ansatte i Danmarks radio, vil betyde, at f. eks. tv-aviser, folketingsdebatter og en debat som den, der var i går aftes, »TV er Deres«, hvor der ikke udbetales honorarer af nogen art, og hvor det sådan set er billeder fra dagligdagen, der vises, kunne udsendes med det samme, såfremt man vedtog en lov svarende til den norske.

Ib Christensen (DR):

Ministeren udtrykte sin beklagelse over, at Handelsflaadens Velfærdsraad havde forkastet et aftaleudkast og dermed trukket sagen i langdrag. I betragtning af, at sagen blev rejst den 18. februar 1972, vil jeg godt spørge ministeren, om han synes, det generelt set er en rimelig arbejdsgang, at en sag som denne er så længe undervejs.

Og så vil jeg da gerne videre spørge ministeren, om det ikke vil være muligt at indføre i fremtidige kontrakter og ansættelsesvilkår i Danmarks radio, at udsendelser også kan stilles til rådighed vederlagsfrit til det formål, der her er tale om.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Jeg vil sige, at det har været en lang gang på jorden, hele diskussionen om dette spørgsmål har haft. Jeg vil dernæst sige, at også i Norge er det et problem, der først er blevet løst midlertidigt fra 1975, og kun én

[Ministeren for kulturelle anliggender]

time om ugen har man kunnet sende ud, men man forhandler i øjeblikket om programmer, der skulle gå i op til 6 timer om ugen. Vi har lagt op til, at der skulle være omkring 200 timer om året foreløbig.

Jeg beklager også, at den aftale, som man var nået frem til, og som af forretningsudvalget var godkendt, blev forkastet af et flertal af medlemmerne af Handelsflaadens Velfærdsraad.

Det er muligt, at vi skal løse dette problem i forbindelse med revisionen af radioloven, og jeg mener også, at der må være tale om en rimelig sum også til ophavsretshaverne i forbindelse med dette, men det må så indgå i de kontrakter, man laver i fremtiden. Det er vi forpligtet til i forhold til ophavsretsloven og i forhold til de forskellige konventioner, som Danmark har tiltrådt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

5) Til *socialministeren* af:

Ib Christensen (DR):

»Finder ministeren det rimeligt, at ortopædisk fodtøj til børn kun må købes hos såkaldt anerkendte leverandører, når det pågældende fodtøj i samme kvalitet kan erhverves hurtigere og billigere hos almindelige skotøjsforhandlere?«

(Spm. nr. 10).

Skriftlig begrundelse.

Der henvises til en sag fra Randers, omtalt i Amtsavisen den 14. september 1977.

Det fremgår af sagen, at Randers kommune ikke ser sig i stand til på grundlag af bistandsloven at refundere det fulde beløb for ortopædisk fodtøj til børn, hvis dette ikke er erhvervet gennem en anerkendt leverandør, uden hensyn til, at det samme fodtøj kan erhverves i større udvalg, hurtigere og billigere hos en almindelig skotøjshandler.

Socialministeren (Eva Gredal):

I anledning af hr. Ib Christensens spørgsmål vil jeg gerne først sige, at jeg ikke på grundlag af de foreliggende oplysninger kan udtale mig om den konkrete sag fra Randers.

Dernæst vil jeg gerne generelt sige, at baggrunden for de gældende regler, hvorefter ortopædisk fodtøj skal købes hos bestemte

leverandører, for at der kan ydes hjælp hertil efter bistandsloven, må ses i lyset af ønsket om at sikre klienterne den bedst mulige behandling. Reglerne er altså begrundet i kvalitetskrav.

Denne afgrænsning af leverandørkredsen gælder også, hvor der er tale om særligt fabriksfremstillet fodtøj, der tilgodeser en foddeformitet.

For at sikre klienterne en rigtig behandling skal der dels træffes et valg af den mest hensigtsmæssige fodtøjstype, dels tages stilling til, hvorvidt en ortopædisk tilretning i det enkelte tilfælde er nødvendig. Den rigtige vurdering heraf kan kun foretages på betryggende måde af en uddannet ortopædisk håndskomager. Dette kvalitetskrav betyder samtidig en rimelig sikkerhed for en forsvarlig anvendelse af de offentlige midler.

Hvad angår betjeningstid og pris hos de anerkendte leverandører, ved jeg, at Foreningen af ortopædiske håndskomagere lægger megen vægt på at levere lige så hurtigt og til de samme priser som den almindelige skotøjshandel. Afgivelser herfra vil derfor normalt kun forekomme i de tilfælde, hvor en særlig ortopædisk håndskomagermæssig indsats er nødvendig.

Ib Christensen (DR):

Den foreliggende sag drejer sig om, at den pågældende gennem 5 år har erhvervet det samme ortopædiske fodtøj og nu pludselig får at vide, at der ingen refusion er, medmindre det erhverves hos en ortopædisk skomager, med det resultat, at den pågældende skulle rejse til Århus og bruge tid og penge på det. Der er tale om tabt arbejdsfortjeneste foruden en ventetid på 1½–3 måneder.

Det er ikke prisforskellen, der har været tale om, men det forekommer mig, at denne sag er et eksempel på en meget, meget firkantet, men måske ifølge lov og cirkulærer nødvendig firkantet fortolkning af gældende lov. Det er klart, at hensigten har været at sikre den rigtige behandling og sikre forbrugerne, at der bliver tale om virkelig ortopædisk fodtøj. Men her er der tale om, at man kunne få det pågældende fodtøj, endog i flere modeller, hos det pågældende firma, og det forekommer mig derfor at være meget uelastisk, hvis lov og cirkulærer forbyder et så rimeligt indkøb, som der her var tale om.

[Ib Christensen]

Hermed sluttede spørgsmålet.

6) Til *justitsministeren* af:

John Winther (KF):

»Vil ministeren etablere en forsøgsordning, hvorved Forenede Danske Motorejeres prøvestationer og eventuelt andre private prøvestationer autoriseres til at foretage syn af nye og brugte biler?«

(Spm. nr. 21).

Skriftlig begrundelse.

Forholdene ved statens bilinspektion er stadig utilfredsstillende for bilbranchen, vognmandserhvervet og de private bilister. Der er i øjeblikket en ventetid på 2-3 måneder for syn på biler, der ikke er typegodkendte. Det gælder alle lastbiler og busser, der i hvert tilfælde skal tilpasses brugernes behov, og en række person- og varebiler. Ventetiden er en kostbar affære for bilbranchen og vognmandserhvervet og en stor gene for private bilister.

Autorisation af FDMs prøvestationer til at løse denne opgave skal ikke træde i stedet for statens prøvestationer, men være et fornuftigt supplement til disse. Det vil ikke koste statskassen én øre, men betyde forbedret service og kortere ventetid for de erhverv, der lider under de nuværende utilfredsstillende forhold.

John Winther (KF):

Jeg skal indledningsvis beklage, at det igen er nødvendigt at rejse spørgsmålet om de helt uacceptabelt lange ventetider hos bilinspektionen. For ikke bare at spørge, hvad ministeren agter at foretage sig, har jeg ladet spørgsmålet indeholde et konkret forslag. Det er nemlig en bydende nødvendighed, at der træffes foranstaltninger, der effektiviserer arbejdet vedrørende såvel syn som typegodkendelse af motorkøretøjer.

Den nuværende ventetid på op til 2-3 måneder indebærer store økonomiske tab for såvel kunderne som branchen, idet køretøjer, der ofte repræsenterer betydelige økonomiske investeringer, ikke kan anvendes. Der er faktisk kapacitet til at tage trykket af kedelen på allerede eksisterende private prøvestationer. Jeg håber derfor på ministerens positive svar

med hensyn til etablering af en forsøgsordning som den foreslåede.

Justitsministeren (Erling Jensen):

Det er, som anført i begrundelsen for hr. John Winthers spørgsmål, fuldstændig rigtigt, at ventetiderne ved visse af statens bilinspektions synssteder er for lange. Det har også tidligere været erkendt fra denne talerstol.

Netop på denne baggrund har finansudvalget i foråret bevilget midler til ansættelse af yderligere 20 medarbejdere i bilinspektionen. Denne personaleforøgelse er netop gennemført pr. 1. oktober gennem ansættelse af mekanikere, der vil blive uddannet til bilassistenter. Jeg forventer, at personaleforøgelsen i løbet af nogen tid vil kunne nedbringe ventetiderne til et acceptabelt niveau.

Jeg vil dog gerne benytte denne lejlighed til at henlede opmærksomheden på, at der efter den gældende ordning er frit synssted, hvilket betyder, at et køretøj kan fremstilles til syn ved et hvilket som helst synssted uden ejerens bopæl. Ordningen om frit synssted er i øvrigt, for i størst muligt omfang at imødegå ulemperne ved den lange ventetid, den 26. august blevet udvidet til nu også at omfatte hyrevogne; før denne dato skulle de fremstilles til syn på det sted, hvor vognmanden havde bevilling til hyrekørsel. Det er således muligt at undgå en eventuelt særlig lang ventetid ved det synssted, hvor køretøjet naturligt hører hjemme, ved at køre til syn i et område med kortere ventetider. Jeg er klar over, at dette medfører en fordyrelse af synet, men mulighederne er i hvert fald til stede.

Spørgsmålet om at inddrage ikke-statslige foretagender i synsproceduren har tidligere været rejst både i relation til FDM og i relation til private autoværksteder. Jeg deler den opfattelse, som justitsministeret tidligere har givet udtryk for, at de personer og myndigheder, der skal forestå syn af biler for det offentlige, dels skal være specielt uddannet til at konstatere, om færdselslovgivningens krav er opfyldt, dels må være neutrale i forhold til bilejeren og endelig må være uafhængige af forretningsmæssige interesser i handel med eller reparation af biler. Det er min opfattelse, at disse forudsætninger bedst opfyldes af offentlige myndigheder med offentligt ansat personale.

[Justitsministeren]

Jeg finder på denne baggrund ikke anledning til at etablere en forsøgsordning, hvorefter FDM eller andre private organisationer eller personer autoriseres til at foretage bilsyn efter færdselslovgivningen.

John Winther (KF):

Jeg vil da gerne takke for redegørelsen, men vil godt lige gøre opmærksom på, at jeg føler ikke rigtig, at vi løser problemet på denne måde. Forholdet med det fri synssted er jo korrekt, men når vi samtidig ved, at der er store geografiske problemer, så løser vi ikke problemet ved at henvise dem, der skal til syn med deres biler, f. eks. fra København til det nordlige Jylland, hvad der rent faktisk for øjeblikket er en nødvendighed. Det skaber faktisk endnu større problemer og medfører ofte helt paradoksale situationer, så dette med det fri synssted er absolut kun en lille bitte hjælp at yde, en hjælp, som i mangfoldige tilfælde i sig selv medfører nogle problemer.

Når så ministeren svarer, at man netop skal undgå de private værksteder for at sikre, at der ikke er, skal vi kalde det kommercielle autoreparationsinteresser med i billedet, er jeg da i og for sig enig med ministeren, og det er også derfor, jeg foreslår prøvestationer, netop fordi disse prøvestationer ikke med nogen ret kan mistænkes for at ville udføre reparationer selv. Det er de simpelt hen ikke baseret på, de er alene opbygget og baseret på nøjagtig det samme som statens bilinspektion, til at undersøge bilerne, påpege eventuelle mangler, give besked om, hvad der skal laves, men ikke til selv at foretage reparationerne.

Jeg må derfor beklage, at ministeren ikke vil være med til denne måske lidt utraditionelle løsning af et voldsomt brændende problem, og jeg må altså forudse, at hvis vi ikke får det klart mere effektivt, end det er sket inden for de sidste måneder, står vi stadig med problemet uløst om nogle måneder. Det er jo faktisk ikke blevet spor bedre, siden vi sidste gang drøftede dette her i folketinget i foråret.

Justitsministeren (Erling Jensen):

Nej, men det er altså blevet de 20 medarbejdere bedre, der er ansat her fra den 1. ok-

tober, hr. John Winther. Det var nok den væsentlige del af mit svar.

Jeg er enig i, at spørgsmålet om at flytte synssted ikke er en endelig løsning; jeg pegede bare på muligheden dér, hvor der er særlig store omkostninger knyttet til ikke at få synet tilstrækkelig hurtigt gennemført. Men det afgørende er, at vi har fået denne personaleforøgelse på de 20 nye medarbejdere.

Så synes jeg også, jeg skal sige, at hr. John Winther kun tog et enkelt af mine argumenter med, nemlig spørgsmålet om de forretningsmæssige interesser i handel med eller reparation af biler. Jeg havde nu to til, som måske kunne blive relevante, nemlig først og fremmest, om færdselslovgivningens krav er opfyldt, og om personalet er specielt uddannet til at vurdere det, og dermed spørgsmålet om neutraliteten i forholdet til en bilejer.

Så skal jeg endelig sige, at hr. John Winther i sin begrundelse her og nu også kom ind på spørgsmålet om typegodkendelser specielt vedrørende lastbiler. Det er et alvorligt problem. Vi ved, at der er sket en vis op-hobning af sager vedrørende disse godkendelser, og vi ved også, at det hænger sammen med forhøjelsen af akseltrykket fra 8 t til 10 t pr. 1. juli. Man erindr, at justitsministeriet i den forbindelse dengang gjorde opmærksom på, at der måtte forventes et meget stort pres på typegodkendelsessektionen, og at dette kunne resultere i en længere ventetid. Vi har nu for nylig fået typegodkendelsessektionen udvidet med 3 ingeniører fra statens bilinspektion, og jeg undersøger netop i disse uger mulighederne for at opnå bevilling til en yderligere udvidelse gennem ansættelse af ingeniøruddannede personale. Det er derfor min opfattelse, at også ventetiderne for godkendelse af store biler vil kunne nedbringes til det normale inden for en overskuelig tid.

Voigt (FP):

Må jeg indledningsvis sige til den nye justitsminister, at det havde da været bedre, om vi havde fået synet over på private prøvestationer som f.eks. FDM fremfor at antage nogle flere i den offentlige sektor.

Så sagde justitsministeren to gange i sine svar til hr. John Winther, at det skulle være folk, der havde kendskab til færdselslovens bestemmelser, der skulle syne disse biler. Det er jeg da helt enig med justitsministeren i,

[Voigt]

men i ministerens udtalelser lå der, synes jeg, en klar mistillid til FDMs prøvestationer og FDM som organisation, og her vil jeg da gerne spørge ministeren, om han ikke er enig med mig i, at netop FDM, da vi behandlede den nye færdselslov, fremkom med en masse saglige argumenter og derfor også må have et meget stort indblik i, hvordan færdselsloven skal fortolkes, og hvordan dens bestemmelser er.

Jeg vil gerne have, at ministeren går herop og bekræfter, at FDMs folk bestemt har kendskab til færdselsloven.

Justitsministeren (Erling Jensen):

Med den almindelige respekt, som FDM nyder, hr. Voigt, er det vist ikke nødvendigt for mig at bekræfte noget i den henseende.

Det, jeg udtalte mig om, var, at der er tale om en arbejdsdeling, hvor det, statens bilinspektion skal foretage sig, er et speciale, man uddanner folk særligt til, og at jeg derfor foretrækker, at man gennemfører bilinspektionen med sådanne medarbejdere, som kan koncentrere deres arbejdsindsats alene om dette ene emne.

Jeg forstod, at hr. Voigt i al almindelighed foretrækker, at også disse former for aktivitet udføres af private i stedet for kollektivt, og da ved hr. Voigt, at han og jeg heller ikke på dette punkt er spor enige.

Hermed sluttede spørgsmålet.

7) Til *statsministeren* af:

Hagen Hagensen (KF):

»Hvilke skridt agter regeringen at foretage for at få mellemfolkelige organer som EF, FN og andre organisationer til at lægge pres på Algeriet med henblik på udlevering af de japanske terrorister til strafforfølgning?«

(Spm. nr. 22).

Skriftlig begrundelse.

Beklageligvis findes der endnu ikke mellemfolkelige aftaler om udlevering og strafforfølgning af flykaprere og andre terrorister. Indtil sådanne aftaler er indgået mellem stater, må det være naturligt og nødvendigt, at de enkelte landes regeringer så stærkt som muligt påvirker mellemfolkelige organer til at

gøre alvorlige forestillinger gældende over for stater, der modtager terrorister for at give dem politisk asyl. Det er tilstande, der må bringes til ophør.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg vil gerne benytte denne anledning, besvarelsen af hr. Hagen Hagensens spørgsmål, til at minde om, at der allerede findes en række mellemfolkelige aftaler om udlevering og strafforfølgning af flykaprere og andre terrorister. Inden for rammerne af den internationale organisation for civil luftfart, ICAO, er der i 1970 og 1971 indgået de såkaldte Haag- og Montrealkonventioner, og ved disse aftaler forpligter deltagerstaterne sig til at strafforfølge eller udlevere personer, der har søgt at kapre fly eller udført sabotagehandlinger mod den civile luftfart. Begge aftaler er ratificeret af Danmark og af et meget stort antal andre stater, dog endnu ikke Algeriet.

Inden for ICAOs rammer har Danmark gentagne gange og senest på organisationens netop afsluttede mødesamling i Montreal støttet resolutionsforslag, som opfordrer alle lande til at tilslutte sig de to ovennævnte konventioner.

Også i andre internationale organisationer har Danmark medvirket til udarbejdelse af aftaler til forebyggelse og strafforfølgning af internationale terrorhandlinger, herunder altså også flykapringer. Udenrigsministeren underskrev således i januar i år den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme, som foruden andre terrorhandlinger udtrykkeligt også omfatter flykapring. Danmark agter i den nærmeste fremtid i lighed med de fleste af Europarådets andre medlemsstater at ratificere konventionen.

Endvidere drøfter en arbejdsgruppe inden for EF for tiden mulighederne for bekæmpelse af terrorhandlinger, herunder udlevering af terrorister.

Så kan jeg endelig nævne, at også FN beskæftiger sig med spørgsmålet om bekæmpelse af den internationale terrorisme, og at Danmark har opnået medlemskab i det udvalg, der netop er nedsat for at udarbejde en konvention til bekæmpelse af gidseltagning. Også denne konvention vil omfatte flykapring.

[Statsministeren]

Jeg mener derfor, jeg kan sige, at Danmark deltager særdeles aktivt inden for en lang række mellemfolkelige organer i udarbejdelsen af aftaler med det sigte at begrænse en stigende international terrorisme. Vi kan næppe på anden måde lægge mere pres på et andet land. Vi vil fortsat benytte de muligheder, der står til vores rådighed såvel i FN som inden for EF-kredsen, for at få det størst mulige antal stater, herunder naturligvis også Algeriet, til at tiltræde sådanne overenskomster.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg vil gerne begynde med at sige statsministeren tak for svaret og den gennemgang, der lå i det, af alle de områder, hvor Danmark er med til at imødegå terroristiske handlinger, hvor de så måtte forekomme. Men der var en enkelt ting i statsministerens svar, som jeg ikke var helt så glad for, og det var, at statsministeren sagde, at det næppe på anden måde end ved at fortsætte deltagelse i arbejdet var muligt at lægge pres på et andet land.

Jeg synes, vi står over for forhold – og den sag, der har givet anledning til, at spørgsmålet er rejst, var af særdeles alvorlig karakter – der måtte gøre det naturligt, at den danske regering gennem FN og gennem EF, som jeg ved en fejltagelse har fået kaldt for et mellemfolkeligt organ, kunne komme til, at man i sådanne sager, indtil vi har fået ratificeret i tilstrækkeligt omfang aftaler gående ud på, at man skal udlevere terrorister til strafforfølgning, lagde pres på de pågældende lande, der havde taget imod dem, for at sørge for, at de kom tilbage. Det er meget godt, at man er i gang med noget arbejde, men det hjælper jo sådan set ikke, så længe vi ikke har fået aftalerne tiltrådt eller ratificeret af tilstrækkeligt mange. Jeg må derfor sige, at jeg havde glædet mig til og ventet at høre, at statsministeren på regeringens vegne ville have sagt, at man godt ville være med til, indtil disse ting kommer på plads, at søge at lægge pres på de lande, som måtte tage imod og nægte at udlevere sådanne folk.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Det eneste, jeg kan sige til hr. Hagen Hagensen, er, at regeringen lægger pres, nemlig sammen med en lang række andre lande, på

de lande, som ikke er medlemmer. Mere og andet mener jeg ikke jeg kan give tilsagn om at vi kan gøre. Det må være det bedste og det stærkeste, at et land som Danmark aktivt – og jeg påviste netop, at det blev gjort særdeles aktivt – medvirker i dette arbejde, men at vi gør det sammen med andre lande. Det er den fremgangsmåde, vi også fremover vil følge.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg gentager min tak til ministeren for det tilsagn, der er givet om fortsat at ville medvirke til, at der kommer en orden af disse forhold. At det gøres sammen med andre lande, er i orden, således at der kommer en større styrke bagved, end vi kan give det. Men det, jeg godt ville have, og som jeg altså forstår jeg ikke kan opnå umiddelbart, var, at man netop i sager, der opstår, indtil man har fået tingene bragt i orden, var med til at lægge, må jeg kalde det et konkret pres på de lande, der endnu ikke er kommet med. Jeg håber på, at vi kan nå så langt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

8) Til landbrugsministeren af:

Grove (KF):

»Agter ministeren på baggrund af de meget betydelige brandskader, der har ramt statens husdyrbrugs forsøgsejendom Favrholt ved Hillerød, at fremskynde arbejdet med den for længst vedtagne udflytning af forsøgsarbejdet til Tjele?«

(Spm. nr. 28).

Skriftlig begrundelse.

Heldigvis lykkedes det at redde dyrene, men de materielle skader – ikke mindst på de igangværende forsøg – er så omfattende, at det vil forekomme helt urimeligt ikke at benytte lejligheden til nu at realisere udflytningsplanerne eller i hvert fald en så væsentlig del af dem, som der under behørig hensyntagen til den økonomiske situation kan skaffes penge til.

Det er foreløbig oplyst, at skaderne på bygninger, maskiner og forsøg efter den voldsomme brand beløber sig til mellem 3 og 4 mill. kr.

Grove (KF):

Da regeringen i 1972 tog en principbeslutning om udflytning af statens husdyrbrugsforsøg til Tjele, opkøbte Viborg og Tjele kommuner de arealer, som statens husdyrbrugsudvalg mente, der var behov for. Disse arealer er senere blevet videresolgt til staten og det med økonomisk tab for de to kommuner, så nu da en millionbrand har ramt statens forsøgsejendom Favrholt, tror jeg, at ikke blot kommunerne, men hele egnen derovre forventer, at man får noget ud af de anstrengelser, man har gjort sig. Jeg tror også, at dansk landbrug forventer, at der sker noget på dette område.

Forsøgsarbejde har jo i lang tid ligget næsten stille inden for landbruget, fordi man hele tiden har stået i denne udflytningssituation, og derfor har vort landbrug svært ved at konkurrere, bl. a. med Holland, som gør meget ud af dette område. Derfor er det en sag, der haster, og nu er der en god lejlighed til at komme i gang.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Må jeg ikke lige først afvise en bemærkning om, at forsøgsarbejdet skulle have ligget stille inden for landbruget. Forsøgsarbejdet på forsøgsgårdene ved Hillerød er foregået med uformindsket styrke i hele perioden og skal selvfølgelig også fortsætte, indtil de andre bygninger, som vi skal bruge i Tjele, er i orden.

Må jeg så i øvrigt sige, at jeg allerførst gerne vil rette en fejltagelse fra spørgerens side, idet han anfører, at udflytningen af statens husdyrbrugsforsøg til Tjele for længst skulle være vedtaget. Forholdet er det, at finansudvalget alene har givet tilslutning til statens erhvervelse af arealerne ved Tjele. Siden tilslutningen til arealerhvervelsen, der blev givet i juni 1974, har der inden for forsøgsvirksomheden og landbrugsministeriet været arbejdet med udflytningsplanerne med henblik på sagens fornyede forelæggelse for finansudvalget.

Dette arbejde har nu resulteret i et programoplæg, hvorefter udflytningen tænkes realiseret i 4 etaper. Jeg har hele tiden været positivt indstillet over for udflytningen, og jeg har i fredags efter at have forelagt programoplægget for regeringens økonomiudvalg opnået dets tilslutning til at søge fi-

nansudvalgets tilslutning til en udflytning af statens husdyrbrugsforsøg m. v. til Tjelearealerne, og denne udflytning søges gennemført efter det foreliggende programoplæg.

Som det vil forstås af min redegørelse, har planerne om en udflytning været langt fremme allerede inden branden på Favrholt den 30. september. Denne brand har således ikke kunnet indvirke på planerne, men det er selvfølgelig klart, at branden yderligere har aktualiseret disse, og jeg agter i løbet af få dage over for bevillingsmyndighederne at fremsætte forslag om husdyrbrugsforsøgenes udflytning til Tjele, specielt udflytningsplanernes første etape.

Grove (KF):

Så vil jeg da gerne takke landbrugsministeren for tilsagnet om, at der kommer gang i foretagendet nu. Jeg håber så på en hurtig sagsbehandling i finansudvalget, og jeg håber også på, at vi hurtigt kan komme i gang med byggeriet til gavn for dansk landbrug. Så kan vi jo altid diskutere siden, hvor meget forsøgsarbejdet er gået i stå, og hvor meget det har afventet de beslutninger, der er truffet eller bliver truffet i fremtiden.

Jeg kunne så sige til sidst, at jeg håber, staten blot for en gangs skyld vil vise, at den også kan handle hurtigt og effektivt, som man ville gøre det i en sådan situation i det private erhvervsliv.

Aksel Pedersen (V):

Efter flere samtaler med landbrugsministeren i årenes løb og ikke mindst nu sidst her ved et møde i Randers er jeg slet ikke i tvivl om landbrugsministerens gode hensigter med hensyn til udflytningen til Tjele. Jeg vil i hvert tilfælde gerne have lov til at sige, at jeg tror på en meget stor fordel ved at få den virksomhed, som nu landbrugshusdyrforskningen er, flyttet. Det vil i sig selv give et lift i en situation, hvor man måske føler, at man ikke rigtig ved, om man er købt eller solgt. Der vil givet komme gang i tingene. Jeg tror trods alt, at hr. Grove har ret i, at tingene måske har ligget lidt brak.

Det, der får mig herop, er, at jeg gerne vil spørge landbrugsministeren, om der var mulighed for gennem en forsigtig kontakt til EF at høre, om man havde en interesse i et fælles husdyrbrugscenter, forsøgscenter, på Tje-

[Aksel Pedersen]

le, for der er nogle særdeles udmærkede forhold, som i høj grad fortjener at udnyttes.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Spørgeren sagde i sin begrundelse næsten, at der har været smølet med disse planer. Jeg vil gerne sige, at der har været arbejdet med disse planer i hvert fald i min tid i landbrugsministeriet, og jeg er bekendt med, at min forgænger også arbejdede med planerne, men at det endnu ikke lykkedes os at udarbejde nogle efter min opfattelse, og så vidt jeg har forstået også efter min forgængers opfattelse, tilfredsstillende udflytningsplaner, som vi havde en rimelig politisk mulighed for at komme igennem med. Man skal nemlig huske på, at ikke mindst spørgerens parti og andre har været med til at skære ned på de bevillinger, vi har, og derfor har vi nøje måttet overveje de økonomiske konsekvenser af det, vi foretager os her. Det har taget nogen tid at få nogle planer frem, som vi mener at kunne forsvare over for folketingset, og de bliver nu fremlagt i folketingets finansudvalg.

Jeg vil gerne svare på det spørgsmål, der blev stillet, at det ikke har været inde i overvejelserne at lave et fælles EF-forskningscenter. Det, der først og fremmest har ligget i overvejelserne, har været at udflytte de nuværende forskningsopgaver fra Hillerød til Tjele og selvfølgelig samtidig at modernisere forskningsbetingelserne, bl. a. ved at slå nogle planteavlfsforsøg sammen med nogle husdyrbrugsforsøg. Herved får man altså, efter hvad de sagkyndige har forklaret mig, betydelig bedre forskningsmuligheder og forskningsklima. Jeg er selvfølgelig enig med spørgeren i, at det er det, det drejer sig om. Om der skulle være andre muligheder i retning af det, som man her har spurgt mig om, er jeg ikke klar over i dette øjeblik, men det skal jeg da undersøge.

Freddy Madsen (DKP):

Nu var det en repræsentant for det konservative folkeparti, som på grundlag af branden deroppe tog sagen op, men der ligger en lang række andre ting, som kunne begrunde, at dette skulle være sket langt før. Det drejer sig bl. a. om, at landbruget deroppe er adskilt af meget trafikerede hovedveje, at det er overordentlig dyrt – man kan ikke

helt gøre op deroppe, hvor meget det koster – men den måde, man driver forsøgsstationen på, er også overordentlig farlig. Der er ingen tvivl om, at det har hæmmet meget.

Vi stillede i forbindelse med finanslovforslaget ændringsforslag om, at der skulle bevilges de nødvendige penge til udflytning til Tjele. Det blev stemt ned af et flertal her i folketingset, bl. a. af repræsentanterne for det konservative folkeparti, for partiet venstre, for socialdemokratiet, på trods af at vi faktisk har kunnet påvise, at der er sket en tilbagegang i forsøgsvirksomheden, hvad vel også er medvirkende til, at vi f. eks. i forhold til hollandsk landbrug er noget tilbage på nuværende tidspunkt.

Jeg vil gerne spørge landbrugsministeren, om ikke de erfaringer, der her er draget, viser, at det er overordentlig farligt, overordentlig dårligt, at man sparer på områder, hvor man faktisk ved at investere i tide også kunne få en nyttevirkning, der blev til gavn for det danske samfund på lang sigt.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Landbrugsministeriet har på indeværende finanslov de nødvendige midler, som overhovedet kan bruges i dette finansår, så vi er altså ikke i nogen økonomisk forlegenhed på dette område i dette øjeblik. Det, det drejer sig om, er, at vi i kommende finansår får stillet de bevillinger til rådighed, som det koster at bygge, for hr. Freddy Madsen er også bekendt med, at man ikke begynder at lægge en sten, før man har alle planerne klar, har tegningerne klar, har detailprojekteringen klar. Det varer imidlertid så længe, at de penge, vi har på finansloven til dette projekt, er tilstrækkelige i indeværende finansår.

Det, vi vil søge finansudvalget om – og det glæder mig, at hr. Freddy Madsen har den positive holdning, han har – er betydelig flere midler stillet til rådighed i de kommende år. Vi håber selvfølgelig fra landbrugsministeriets side, at finansudvalget vil udvise den velvillighed over for denne bevilling, som er nødvendig for at foretage udflytningen. Jeg erklærer mig naturligvis enig med hr. Freddy Madsen i, at forskning i landbrug er en nødvendighed og vil være med til at bibringe landbruget nogle nye resultater med hensyn til husdyrbrug og planteavl, som kan være med til at bringe landbruget yderligere

[Landbrugsministeren]

frem og også gerne frem i allerførreste linje, når det drejer sig om europæisk landbrug.

Hermed sluttede spørgsmålet.

9) Til *landbrugsministeren* af:

Freddy Madsen (DKP):

»Vil ministeren rejse erstatningskrav mod EF-Kommissionen og EF-Rådet for ulovlig deponerings- og iblandingsordning for proteinfoder og skummetmælkspulver fra marts 1976 til oktober 1976?«

(Spm. nr. 29).

Skriftlig begrundelse.

Den 5. juli 1977 afsagde EF-Domstolen kendelse om, at Kommissionens og Rådets foranstaltninger i forbindelse med deponeringsordningen for import af proteinfoder fra tredjelande og iblandingsordningen for skummetmælkspulver fra EFs interventionslagre i proteinfoderet fra marts 1976 og helt frem til oktober 1976 var ulovlige. De fleste af de danske landmænd og grovvarerhandlende var underkastet disse ulovlige ordninger og måtte frivilligt købe skummetmælkspulver til en pris, der var tre gange højere end den reelle værdi. Der er således en alvorlig baggrund for at rejse erstatningskrav.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Ved EF-Domstolens kendelse af 5. juli 1977 blev deponerings- og iblandingsordningen for proteinfoder og skummetmælkspulver kendt ugyldig. Domstolen tog ikke stilling til konsekvenserne heraf, bl. a. spørgsmålet om erstatningskrav. Domstolen behandler imidlertid for tiden disse spørgsmål, idet der verserer en række sager. Regeringen vil derfor vente med sin stillingtagen, indtil der foreligger en afgørelse fra EF-Domstolen.

Freddy Madsen (DKP):

Vi står her over for en af de ting, som er en af de ulykkelige følger af vores medlemskab af EF, og som viser, at man i et organ, som ikke har nogen videre folkelig opbakning, træffer beslutninger, som senere viser sig at være ulovlige.

I henhold til De Samvirkende danske Landboforeningers beretning for 1976-1977

drejer det sig om 70 mill. kr., som dansk landbrug har betalt for meget i denne situation, og som vel også forbrugerpriserne er blevet påvirket af. Jeg synes, det er en så alvorlig sag, at det fra dansk side må gøres klart, at det kan vi ikke affinde os med, og at der også må rejses erstatningskrav på dette område.

Jeg takker landbrugsministeren for svaret, som jeg forstår således, at man vil følge sagen med opmærksomhed. Men jeg synes, at man skal gøre det klart fra regeringens side, at vi ønsker at forfølge denne sag.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Nu bliver jeg altså nødt til at sige til hr. Freddy Madsen, at det sagsanlæg, som han taler om, i givet fald bliver et sagsanlæg, som delvis er rettet imod den danske regering og det danske folketing, som har tiltrådt denne ordning. Efter godkendelse i markedsudvalget tiltrådte landbrugsministeren i sin tid denne ordning med tvungen iblanding af skummetmælkspulver i almindelige foderstoffer på grund af de store lagre af skummetmælkspulver. Det vil altså sige, at hvis der skal betales erstatning fra EF til nogle af dem, som altså har været tvunget efter ordningen til at iblande skummetmælkspulver i de foderstoffer, det drejer sig om, så er det EF, der skal betale erstatningen, og det er til syvende og sidst også Danmark, med den procentvise andel af EFs udgifter, som Danmark jo nu engang hæfter for.

Den ordning, som i sin tid blev vedtaget enstemmigt i Ministerrådet, er altså vedtaget med den danske stemme. Den danske stemme i EFs Ministerråd, falder jo kun, når man har parlamentarisk dækning herhjemme, i dette tilfælde i markedsudvalget. Det vil altså sige, at det bl. a. er det danske folketing og regeringen, der er ansvarlige for, at vi fik en forordning, som EF-Domstolen nu erklærer ugyldig. Jeg kan forstå, at hr. Freddy Madsen ikke har noget imod at tage sigte efter, hvad EF-Domstolen siger, i modsætning til EF-Rådet; EF-Domstolen er jo altså også et EF-organ.

Freddy Madsen (DKP):

Det er klart, at i den udstrækning, hvor EF-Domstolen afslører alle de ulykker, der kan følge af EF, vil vi naturligvis også drage

[Freddy Madsen]

det frem. Men det er nu ikke så meget det, sagen drejer sig om.

Nu kan landbrugsministeren jo godt sige, at naturligvis vil det også være Danmark, der kommer til at betale i denne forbindelse, men vi skal ikke glemme, at Danmark procentvis, set i forhold til en række andre EF-lande, har en større andel af landbrugsproduktionen og dermed også har betalt en større del af beløbet, og at vi derfor kan have en vis interesse i, at der foregår en eller anden udligning.

Så vil jeg gerne spørge landbrugsministeren, når han siger – og det er jeg helt enig med ham i – at det skyldes, at regeringen har tiltrådt det: giver det dog ikke anledning til overvejelser i retning af, at man for fremtiden, når der foreligger EF-direktiver, skal være noget mere kritisk med at give tilslutning, end det ellers er tilfældet?

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Jeg vil ikke sige, at den ordning, som vi her tiltrådte, for regeringen og for folketingets markedsudvalg var et system, som vi syntes var alarmerende dårligt. Vi havde et stort overskud af skummetmælkspulver, som på en eller anden måde skulle bruges. Vi har næsten foræret det væk af det, som det var muligt at forære væk til fødevarerhjælp. Vi har solgt det ud af EF på mange forskellige måder, og vi har solgt det til EF-borgere og landmænd på flere forskellige måder, men ikke desto mindre var det for lidt til, at skummetmælkslageret kunne afskaffes.

Derfor gennemførte vi en ordning – og det var, så vidt jeg husker, i forbindelse med et prisforslag – hvorefter man iblandede dette skummetmælkspulver, som jo er et vigtigt og rigt proteinfoder, i almindeligt foder, der herved nok blev en lille smule mere bekosteligt, men alligevel ikke mere bekosteligt, end hvis dette skummetmælkspulver ved hjælp af offentlige midler skulle have været solgt til meget lave priser.

Til syvende og sidst tror jeg såmænd ikke, omkostningerne ved denne iblandingsordning, som nu altså for en gangs skyld delvis blev pålagt forbrugerne, er blevet større; ellers var det jo det offentlige, der skulle have betalt for at få afsat dette skummetmælksluger til andre formål. Jeg er ikke så sikker på, at det var nogen helt dårlig ordning. Men

når EF-Domstolen siger, at det er et ugyldigt system, som man altså ikke efter EF-ordningerne kan vedtage, må man selvfølgelig bøje sig for det, fordi EF-Domstolen er den øverste domstol i EF-anliggender.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg skal udsætte det sidste spørgsmål til næste spørgetid.

Spørgetiden var hermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af skriftlige spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Glistrup: spm. nr. 14

Glensgård: spm. nr. 15

Burgdorf: spm. nr. 11

Spørgsmålene og besvarelserne vil blive optaget i Folketingstidende.

Til landbrugsministeren (4/10 77) af:

Glistrup (FP):

»Hvordan har landbrugseksporten i Danmark og Holland udviklet sig i de sidste 16 år?«

(Spm. nr. 14).

Begrundelse.

Statskonsulenten i Haag meddelte 28. november 1975 følgende oplysninger om den procentvise udvikling i eksport af nogle vigtige landbrugsvarer fra 1960 til 1974:

	Ændring i pct. fra 1960 til 1974:	
	Holland	Danmark
Smørekspport	127	26
Osteeksport	106	25
Svinekød	325	8
Slagtefjerkræksport	281	68
Eksport af levende hornkvæg	134	91 ÷
Eksport af levende svin	644	48 ÷
Okse- og kalvekød . .	262	48

[Glistrup]

Der udbedes en ajourføring af disse tal, så slutåret bliver 1976 i stedet for 1974.

Ud for de enkelte 1976-tal bedes anført indekstal, der viser, med hvor stor vægt hver enkelt af varegrupperne omtrentlig indgår i de to landes eksport.

Besvarelse (10/10 77):

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Som svar på spørgsmålet skal jeg oplyse følgende, idet der henvises til spørgsmålets begrundelse:

I tabellen er anført den procentvise mængdeudvikling i eksporten af nogle vigtige landbrugsvarer fra 1960 til 1976 i Holland og Danmark.

	Mængdeændring i pct. fra 1960 til 1976 *)	
	Holland	Danmark
Smørekseport ... **)	387 (1,0)	÷ 22 (2,0)
Osteekseport	127 (1,2)	+ 53 (2,5)
Svinekød	406 (2,3)	+ 7 (7,1)
Slagtefjerkrækseport	275 (0,8)	+ 49 (0,7)
Eksport af levende hornkvæg	366 (0,2)	÷ 94 (0,2)
Eksport af levende svin	629 (0,4)	÷ 57 (0,2)
Okse- og kalvekød..	268 (1,0)	+ 51 (2,6)

*) Tallene i parentes angiver den omtrentlige procentvise værdiandel af den samlede eksport i 1976.

**) Det bemærkes, at ændringen i pct. fra 1960 til 1974 er 362 og ikke som tidligere oplyst 127.

Til *ministeren for skatter og afgifter (4/10 77)* af:

Glensgård (FP):

»Ministeren bedes oplyse, hvilket provenu der er indgået i statskassen i hver af månederne oktober 1976 til august 1977 på grund af lov nr. 406 af 20. august 1976 om sukkerafgiften, samt hvilke valutamæssige negative virkninger, denne sukkerafgift medførte i de første seks måneder på grund af den ekstraordinært store import.«

(Spm. nr. 15).

Begrundelse.

Når den socialdemokratiske regering forelægger nye hitte-på-afgifter for folkettinget, viser det sig altid, at de provenumæssige beregninger ikke holder stik. Besvarelsen af spørgsmålet vil sikkert også vise, at regeringens skøn over sukkerafgiftsprovenuet var helt hen i skoven.

Det undrer sikkert regeringen, at de provenumæssige skøn ikke holder, men det seneste august/september-forlig viste med al tydelighed, at regeringen ikke tager hensyn til selv de simpleste økonomiske beregningsforhold, jfr. de besvarelser, som folketingets skatte- og afgiftsudvalg modtog. Af besvarelserne fremgik det meget tydeligt, at regeringen regnede med uændret forbrug og dermed regnede med det fulde provenu af en momshøjelse.

Regeringen tog altså ikke hensyn til, at befolkningen blev frarøvet ca. 7 mia kr.

Besvarelse (10/10 77):

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

De bogførte indtægter af sukkerafgiften har i de nævnte måneder andraget følgende beløb:

oktober 1976:	175.000 kr.
november 1976:	10.102.000 kr.
december 1976:	2.837.000 kr.
januar 1977:	4.223.000 kr.
februar 1977:	3.029.000 kr.
marts 1977:	4.816.000 kr.
april 1977:	5.853.000 kr.
maj 1977:	7.269.000 kr.
juni 1977:	8.272.000 kr.
juli 1977:	3.741.000 kr.
august 1977:	8.635.000 kr.

Man var ved sukkerafgiftens indførelse klar over, at afgiftsprovenuet ikke kunne beregnes på grundlag af det normale sukkerforbrug.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at forbruget af sukker i de private husholdninger i de seneste år har været ca. 100 mill. kg årlig, svarende til et provenu på 300 mill. kr. årlig, men det blev udtrykkelig anført, at det måtte påregnes, at provenuet, bl. a. på grund af hamstring, i hvert fald i det første år ville blive mindre. Det anførtes endvidere i bemærkningerne, at man vente-

[Ministeren for skatter og afgifter]

de, at afgiften i et vist omfang ville medføre en omlægning af forbruget af husholdnings-sukker til afgiftsfrit forbrug i erhvervsvirksomhederne, ligesom det måtte forventes, at privatpersoner i et vist omfang ville indføre sukker som rejsegods.

I forbindelse med afgiftens indførelse var der en betydelig merimport af husholdnings-sukker, som imidlertid må antages at være modsvaret af en mereksport af sukker af samme omfang. Man kan ikke opgøre den valutamæssige nettovirkning heraf.

Til *ministeren for offentlige arbejder* (4/10 77) af:

Burgdorf (KF):

»Vil ministeren gøre sin indflydelse gældende for at fremme afgivelse af betænkning fra det skandinaviske embedsmandsudvalg, der nu i lang tid har arbejdet med spørgsmålet om mulige lempelser for fragtcharterflyvningen?«

(Spm. nr. 11).

Begrundelse.

Det har vakt opsigt, at ministeren for offentlige arbejder, Kjeld Olesen, over for dagbladet Børsen har taget afstand fra en dansk liberalisering af fragtcharterflyvningen og samtidig siger, at han afventer betænkning herom fra et skandinavisk embedsmandsudvalg, der nu har behandlet problemet i meget lang tid. Det er så meget mere ejendommeligt, for ikke at sige uheldigt, som et folketingsflertal har pålagt regeringen at arbejde for en liberalisering.

Det må derfor være af betydning, at den interskandinaviske betænkning om problemet afgives snarest muligt, så den kan komme til debat.

Besvarelse (12/10 77):

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Som det vil være folketetinget bekendt, sluttede jeg sammen med min norske og svenske kollega under et møde i begyndelsen af juli i år at pålægge det departementale skandinaviske charterudvalg (det såkaldte DAC-udvalg) at gennemføre et supplerende udredningsarbejde, inden ministrene fortsæt-

ter drøftelserne af spørgsmålet om en liberalisering af fragtcharterreglerne.

Udvalget skulle undersøge følgende: dels det skandinaviske flyfragtmarkeds omfang, struktur og udviklingstendenser, dels, hvorvidt det skandinaviske erhvervslivs behov for flyfragtjenester tilgodeses gennem den nuværende og planlagte udbud.

Som et første led i arbejdet har udvalget ønsket at skaffe sig et statistisk materiale over fragtmarkedets struktur og omfang gennem de seneste par år. I Danmark forsøges dette materiale bragt til veje ved et spørgeskema, der er udsendt til et stort antal danske erhvervsvirksomheder ved Industrirådets, Grosserer-Societetets, Provinshandelskammerets og Danske Luftfragtspeditørers Forenings foranstaltning. Svarfristen er sat til 10. oktober 1977, og svarene skal herefter bearbejdes.

Desuden har DAC-udvalget planlagt møder med luftfartsmyndighederne i Tyskland, Schweiz, Holland og England for at få en nødvendig indgående orientering om disse landes fragtcharterreglers administration og virkning.

Der er ikke sat en bestemt frist for tilendebringelsen af DAC-udvalgets arbejde, men udvalget har fået pålæg om at gennemføre undersøgelserne hurtigst muligt.

Jeg har forstået, at udvalget regner med at have sin rapport om disse spørgsmål klar omkring 1. april 1978, hvilket jeg i betragtning af opgavernes karakter og omfang finder acceptabelt.

Den sidste sag på dagsordenen var:

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m. v.
(Lovforslag nr. L 6. Fremsat 5/10 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Helle Degn (S):

Indledningsvis vil jeg på socialdemokratiets vegne komme med nogle generelle betragtninger om det lovforslag, som vi skal behandle i dag.